

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Ing. Petra Šuránka a soudců Mgr. Věry Pazderové, LL.M., M.A., a JUDr. Bc. Kryštofa Horna ve věci

žalobců: a) J. P.
 b) M. P.
 oba bytem X

 oba zastoupeni advokátem JUDr. Miroslavem Ťupou
 sídlem Francouzská 75/4, Praha 2

proti:
žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**
 sídlem Zborovská 11, Praha 5

za účasti
osoby zúčastněné na řízení: **městys Štěchovice**
 sídlem Hlavní 3, Štěchovice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 11. 2021, č. j. 142218/2021/KUSK,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 11. 2021, č. j. 142218/2021/KUSK, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit každému ze žalobců na náhradě nákladů řízení částku 8 260 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejich zástupce JUDr. Miroslava Ťupy.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobci se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhají zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný zamítl jejich odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu městysu Štěchovice (dále jen „stavební úřad“) ze dne 10. 8. 2021, č. j. 2945/21/SUS/Ika, podle kterého „se nenařizuje odstranění stavby vodovodní a kanalizační přípojky pro rodinný dům čp. YA a čp. YB na pozemku parc. č. XA, XB v k. ú. X“.
2. Žalobci jsou spoluvlastníky pozemků parc. č. XA a parc. č. XB v katastrálním území X a obci X (pozn. soudu: všechny dále uvedené pozemky se nachází v tomtéž katastrálním území). Dne 24. 9. 2020 podali ke stavebnímu úřadu podnět k zahájení řízení o odstranění stavby – kanalizační přípojky a dvou vodovodních přípojek. Podnět odůvodnili tím, že přípojky se nachází na jejich pozemcích neoprávněně (vlastník přípojek nemá žádné právo k jejich umístění na pozemcích žalobců) a byly zřízeny bez stavebního povolení. Nad přípojkami dochází k propadnutí (resp. nadměrnému sednutí) zeminy, což svědčí o tom, že nebyly provedeny řádně podle stavebních norem. Může proto dojít k poškození „načerno“ postaveného kanalizačního řadu a prosaku splašků do zeminy, což může způsobit poškození podzemních vod nebo studen v okolí. Přípojky nemohou být podle žalobců v souladu s veřejným zájmem, neboť slouží pouze pro potřeby dvou rodinných domů (č. p. YB na pozemku parc. č. st. XC a č. p. YA na pozemku parc. č. st. XD).
3. Stavební úřad provedl dne 8. 12. 2020 místní šetření. Podle protokolu o místním šetření zjistil, že se na pozemku parc. č. XA nachází vodovodní a kanalizační přípojka včetně šachty. Přípojka vede přes pozemek parc. č. XB do objektu č. p. YB. Pro objekt č. p. YA je zřízena vodovodní přípojka na pozemku parc. č. XA. Odpadní vody jsou svedeny do žumpy. Podle vyjádření městysu Štěchovice je možné provádět přečerpávání odpadních vod do kanalizačního řadu přes šachtu na pozemku parc. č. XA [k tomuto tvrzení je jako příloha protokolu připojeno vyjádření městysu Štěchovice ze dne 24. 5. 2019 adresované K. K. (vlastníci pozemku parc. č. st. XD), podle kterého městys nemá námitek k její žádosti o povolení přečerpávání odpadních vod z nemovitosti č. p. YA do kanalizačního řadu s tím, že se jedná o dočasný souhlas platný do zřízení řádné kanalizační přípojky]. Dále je v protokolu zaznamenáno, že vlastníci domů č. p. YA a č. p. XB při místním šetření nepředložili žádné doklady o povolení přípojek a že D. J. (spoluvlastnice pozemku parc. č. st. XC) uvedla, že přípojky pro domy č. p. YA a č. p. YB byly zřízeny v roce 1993 obcí X.
4. Na základě popsaných skutečností stavební úřad zahájil řízení o odstranění stavby. V oznámení o zahájení řízení označil za vlastníky stavby D. J., D. P., K. K. a H. B.
5. Vlastnice pozemku parc. č. st. XC a domu č. p. YB (D. J. a D. P.) ve svém písemném vyjádření uvedly, že přípojky vody a kanalizace vedoucí k jejich domu považují spíše za odbočky z hlavních řadů, které byly vybudovány již v roce 1993 nebo 1994 přímo městysem (tehdy obcí) Štěchovice jako části vodovodní a kanalizační sítě v M. Tyto odbočky byly vyhloubeny, zatrubněny a následně zakryty až na hranici jejich pozemku městysem Štěchovice, který je podle jejich názoru nadále vlastníkem přípojek jakožto jejich zhotovitel (stavebník). Až do současnosti nedošlo k žádnému právnímu jednání, kterým by byly přípojky převedeny do jejich vlastnictví. Odbočka z hlavního řadu byla zřízena především jako možnost připojení domu č. p. YA k obecnímu vodovodu a kanalizaci, přičemž

stavebníkem byla navržena možnost připojení i pro dům č. p. YB. Od roku 1994 dosud trvají s městysem dodavatelsko-odběratelské smluvní vztahy týkající se vodovodu a kanalizace, které jsou řádně placeny (k tomuto tvrzení doložily smlouvu o dodávce vody a odvádění odpadních vod ze dne 14. 11. 2011). Z uvedených důvodů neměly vlastnice domu č. p. YB pochybnosti o vlastnictví přípojek městysem ani o jejich legálnosti. Závěrem dodaly, že je jim známo, že mezi žalobci a městysem probíhají jednání o narovnání sporných vztahů.

6. Starosta městyse Štěchovice ve vyjádření ze dne 2. 2. 2021 uvedl, že považuje zahájení řízení o odstranění přípojek na pozemcích parc. č. XA a parc. č. XB za předčasné, protože nebylo postaveno najisto, kdo je jejich vlastníkem.
7. Vlastnice pozemku parc. č. st. XD a domu č. p. YA (K. K.) ve svém vyjádření namítla, že považuje řízení za neopodstatněné, protože přípojky nevlastní. Vodovodní přípojka byla pravděpodobně vybudována počátkem 90. let obcí. S obcí má uzavřenou smlouvu na dodávku pitné vody od roku 2019. Na kanalizaci její dům připojen není.
8. Dne 10. 6. 2021 na ústním jednání stavební úřad seznámil účastníky se shromážděnými podklady. V protokolu shrnul jejich obsah a dodal, že žalobci s umístěním přípojek na jejich pozemcích nesouhlasí.
9. Dne 10. 8. 2021 stavební úřad rozhodl, že odstranění stavby vodovodní a kanalizační přípojky na pozemcích parc. č. XA a parc. č. XB se nenařizuje. V odůvodnění shrnul obsah vyjádření účastníků řízení a uzavřel, že se v řízení nepodařilo prokázat, že D. J., D. P., K. K. a H. B. jsou vlastníky či stavebníky sporných přípojek.
10. Žalobci podali proti rozhodnutí stavebního úřadu odvolání, ve kterém namítli, že stavební úřad vyšel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu, v důsledku čehož vyvodil nesprávné závěry. Stavební úřad především nevyjasnil otázku, kdo je vlastníkem sporných přípojek. Určení vlastníka stavby je přitom podstatné pro vydání věcně správného rozhodnutí, neboť v opačném případě není možné určit, komu má být uložena povinnost odstranit stavbu. Stavební úřad na zjištění této skutečnosti zcela rezignoval. Otázku vlastnického práva měl vyřešit formou předběžné otázky, případně zodpovědět v rámci správního řízení. Z protokolu o ústním jednání ze dne 10. 6. 2021 přitom vyplývá, že zhotovitelem přípojek má být městys Štěchovice, kterému je za jejich využívání pravidelně placeno. Stavební úřad proto nedostál své povinnosti zjistit stav věci bez důvodných pochybností.
11. Rozhodnutí stavebního úřadu je také podle žalobců nedostatečně odůvodněné, a proto nepřezkoumatelné. Není z něj patrné, z jakých skutkových zjištění stavební úřad vycházel a jaké právní názory z nich vyvodil. Nevypořádal se ani s námitkami účastníků řízení, které pouze citoval.
12. V doplnění odvolání doručeném dne 20. 8. 2021 žalobci namítli systémovou podjatost stavebního úřadu. Podle vyjádření K. K. totiž byly přípojky vybudovány městysem X. Stavební úřad toto tvrzení nijak nevyvrátil ani se s ním v rámci odůvodnění nevypořádal. Pokud by skutečně byl vlastníkem přípojek městys Štěchovice, je nemyslitelné, aby o jejich případném odstranění rozhodoval stavební úřad ve Štěchovicích, byť se jedná o činnost v přenesené působnosti. V této souvislosti žalobci odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 30. 1. 2013, č. j. 1 As 89/2010-152. Dodali, že námitku podjatosti uplatňují až v odvolacím řízení, neboť se o důvodech podjatosti dozvěděli až z prvostupňového rozhodnutí. Závěrem navrhli, aby žalovaný po zrušení

rozhodnutí stavebního úřadu věc delegoval na jiný věcně příslušný orgán ve svém správním obvodu.

13. V rámci odvolacího řízení se vyjádřily D. J. a D. P., které odkázaly na své dřívější vyjádření s tím, že na něm v plném rozsahu trvají. Dodaly, že považují za nepochybné, že stavebníkem a vlastníkem přípojek je městys Štěchovice.
14. Žalovaný zamítl odvolání žalobců v záhlaví označeným rozhodnutím. Úvodem konstatoval, že nezjistil v postupu stavebního úřadu ani v jeho rozhodnutí žádné vady, které by odůvodňovaly jeho zrušení nebo změnu. Rozhodnutí stavebního úřadu je stručné, avšak srozumitelné a zcela v souladu se závěrem uvedeným v rozsudku NSS ze dne 18. 4. 2018, č. j. 10 As 211/2017-47, podle kterého *„nelze realisticky očekávat, že rozhodnutí zejména správního orgánu prvního stupně, leckdy vypracované úředníkem, který ani nemá právní vzdělání (a případně vůbec vysokoškolské vzdělání), bude svou podobou, formální úrovní a obsahovou pečlivostí srovnatelné s rozhodnutím nejvyšší soudní instance, na jehož koncipování se obvykle podílí několik právně vzdělaných osob.“*
15. Dále žalovaný shrnul průběh řízení před stavebním úřadem a vyjádření jednotlivých účastníků a konstatoval, že *„stavební úřad z místních šetření zjistil, že předmětné stavby nejsou ve vlastnictví stavebníků, tedy není možné nařídít jim jejich odstranění“*. Dále odkázal na rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 9. 2016, č. j. 48 A 11/2015-41, podle kterého zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, neřeší další osud neoprávněných staveb vzniklých za účinnosti předchozí právní úpravy a neoprávněnost takových staveb je třeba vypořádat podle dosavadních předpisů. Následně obsáhle citoval ze sdělení odboru stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj (dále jen „ministerstvo“) ze dne 23. 12. 2009, které se týká změny § 110 odst. 6 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), provedené zákony č. 345/2009 Sb. a č. 379/2009 Sb. Závěrem pak dodal, že *„ukládá stavebnímu úřadu, aby se náležitě seznámil se všemi podklady souvisejícími s daným případem, zjistil, kdo je vlastníkem předmětné stavby a s ním případně zahájil odpovídající správní řízení“*.

II. Obsah žaloby

16. Žalobci namítli, že žalovaný zcela rezignoval na vypořádání jejich odvolacích námitek. Poukázal pouze na rozsudek NSS č. j. 10 As 211/2017-47, z něhož plyne jistá míry „úlevy“ ve vztahu k nárokům na řádné odůvodnění u správních orgánů prvního stupně. Žalobci však s takovým argumentem nesouhlasí, neboť stavební úřad pouze „vypsal“ jejich odvolací námítky, ale nijak se s nimi právně ani skutkově nevypořádal, a nedostál tak požadavkům § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Odkazy žalovaného na rozsudek zdejšího soudu č. j. 48 A 11/2015-41 a sdělení ministerstva nejsou přiléhavé. Napadené rozhodnutí se nijak nevypořádalo ani s judikaturou, kterou žalobci citovali na podporu požadavku na řádné odůvodnění správních rozhodnutí. Žalovaný nedostál své zákonné pravomoci, pokud zjevně nezákonné a nepřezkoumatelné rozhodnutí stavebního úřadu nezrušil a nevrátil věc k dalšímu řízení.
17. V řízení před stavebním úřadem i žalovaným byly podle žalobců porušeny také základní zásady činnosti správních orgánů, zejména zásady legitimního očekávání, zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, veřejné správy jako služby veřejnosti a přednosti smírného odstranění sporů. Stavební úřad pouze konstatoval, že nebylo zjištěno, kdo je vlastníkem stavby, a na základě toho nenařídil její odstranění. Takový postup nelze považovat za náležité zjištění stavu věci. Žalovaný vady řízení vedeného v prvním stupni

nijak nenapravit, ale spíš je ještě prohloubil.

18. Postup žalovaného je podle žalobců také v přímém rozporu se zásadou rychlosti a ekonomie řízení, neboť žalovaný vyžaduje zahájení nového správního řízení o odstranění stavby, přestože mohl zrušit prvostupňové rozhodnutí a vrátit věc k novému projednání.
19. Závěrem žalobci namítli, že se žalovaný nijak nevyjádřil ani k námitce systémové podjatosti stavebního úřadu. Z napadeného rozhodnutí nevyplývá, zda ji vzal žalovaný v úvahu, a pokud ano, zda ji považoval za řádně a včas podanou a zda případně podle jeho názoru nebyl důvod pro vyloučení stavebního úřadu.

III. Vyjádření žalovaného

20. Žalovaný je přesvědčen, že se k námitkám žalobců v napadeném rozhodnutí jasně vyjádřil, neboť konstatoval, že stavební úřad z místních šetření zjistil, že předmětné stavby nejsou ve vlastnictví stavebníků, a tedy není možné nařídít jim jejich odstranění. Žalovaný nesouhlasí s námitkou, že nereagoval na názory právní vědy a judikaturu správních soudů. Podpořil totiž své rozhodnutí rozsudkem č. j. 48 A 11/2015-41 a sdělením ministerstva. Napadeným rozhodnutím rozhodl o konkrétním správním řízení vedeném u stavebního úřadu a nepřísluší mu doporučovat další správní postup bez znalosti místních poměrů. Zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, je v pravomoci stavebního úřadu, proto v napadeném rozhodnutí stavebnímu úřadu uložil, aby se náležitě seznámil se všemi podklady souvisejícími s daným případem, zjistil, kdo je vlastníkem stavby a s ním případně zahájil odpovídající správní řízení.
21. K tvrzení, podle kterého není zřejmé, zda byla vzata v úvahu námitka podjatosti, žalovaný citoval § 14 odst. 3 správního řádu a dodal, že mu není známo, že by žalobci této možnosti využili, a proto se touto námitkou nezabýval.
22. Osoba zúčastněná na řízení se k žalobě nevyjádřila.

IV. Posouzení žaloby soudem

23. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (napadené rozhodnutí bylo zástupci žalobců doručeno dne 24. 11. 2021, žaloba byla podána dne 1. 12. 2021), osobami k tomu oprávněnými a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rozsahu a mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). O žalobě soud rozhodl bez jednání, neboť byly splněny podmínky podle § 76 odst. 1 s. ř. s.
24. Žaloba je důvodná.
25. Úvodem soud předesílá, že nemá pochybnost o aktivní věcné legitimaci žalobců, neboť přípojky, které byly předmětem správního řízení, jsou umístěny na jejich pozemcích a žalobci se domáhají jejich odstranění.
26. Po porovnání odvolacích námitek a odůvodnění napadeného rozhodnutí je třeba plně přisvědčit žalobcům, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné.
27. Žalobci v odvolání předně namítli nedostatečné zjištění skutkového stavu a nedostatečné odůvodnění. Konkrétně pak stavebnímu úřadu vytkli, že rezignoval na zjištění osoby vlastníka sporných přípojek, přičemž bez vyjasnění této otázky není možné určit, komu má být uloženo jejich odstranění. Reakce žalovaného na tyto námitky však v napadeném

rozhodnutí chybí.

28. Za řádné vypořádání popsanych námitek nelze považovat strohé konstatování žalovaného, že „*stavební úřad z místních šetření zjistil, že předmětné stavby nejsou ve vlastnictví stavebníků, tedy není možné nařídit jim jejich odstranění*“. Předně je třeba zdůraznit, že tím žalovaný nijak nevysvětlil, proč považuje námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu za nedůvodnou. Krom toho, závěr prezentovaný žalovaným z rozhodnutí stavebního úřadu nevyplývá, neboť stavební úřad uzavřel, že *se v řízení nepodařilo prokázat, že D. J., D. P., K. K. a H. B. jsou vlastníky či stavebníky sporných přípojek, ale neučinil jednoznačný závěr (který nesprávně dovozuje žalovaný), že zmíněné osoby nejsou vlastníky sporných přípojek*. Takový závěr by neměl ani dostatečnou oporu ve spise, neboť v tom jsou založena pouze prohlášení vlastníků nemovitostí č. p. XA a č. p. XB, kteří vyjadřují přesvědčení, že vlastníkem sporných přípojek je městys X, a dále je ve spise vyjádření starosty městyse Štěchovice, podle kterého nebylo postaveno najisto, kdo je jejich vlastníkem. Ze spisu není patrné, že by stavební úřad pátral v archivech či se jinak pokusil obstarat podklady, z nichž by bylo možné dovodit vlastníka sporných přípojek, ale spokojil se pouze s prohlášeními vlastníků nemovitostí č. p. XA a č. p. XB, pro něž přípojky slouží.
29. Žalovaný se měl naopak s ohledem na obsah odvolacích námitek zabývat tím, zda byl závěr stavebního úřadu, podle kterého se nepodařilo zjistit, kdo je vlastníkem sporných přípojek, dostatečně podložen (a pokud ano, zda je tato skutečnost dostatečným důvodem pro ukončení řízení o odstranění stavby), anebo zda s ohledem na skutečnost, že řízení o odstranění stavby je řízením zahájeným z moci úřední, měl stavební úřad činit další kroky k tomu, aby byla otázka vlastnictví vyjasněna. Nedostatek odpovědi na odvolací námitku nelze zhojit ani tím, že žalovaný stavebnímu úřadu v odůvodnění napadeného rozhodnutí uložil, aby po vlastníkově sporných přípojek dále pátral a případně zahájil nové řízení o odstranění stavby. Žalovaný totiž nijak nevysvětlil, zda a proč považuje za lichou, mylnou či vyvrácenou odvolací námitku vytýkající stavebnímu úřadu, že zjistil skutkový stav nedostatečně, a tedy ukončil řízení o odstranění stavby předčasně.
30. Nedostatečná reakce na odvolací námitky nemůže být zhojena ani odkazem žalovaného na rozsudek zdejšího soudu č. j. 48 A 11/2015-41 nebo sdělení ministerstva ze dne 23. 12. 2009, neboť žalovaný z nich pouze citoval vybrané pasáže, aniž by je jakkoliv argumentačně propojil se skutkovými okolnostmi posuzované věci. Není totiž zřejmé, jaké důsledky pro nynější řízení žalovaný dovodil ze závěru zmíněného rozsudku, podle kterého je neoprávněnost staveb zřízených do 31. 12. 2013 třeba vypořádat podle předpisů účinných do té doby. Stejně tak není zřejmé, zda (a pokud ano, z jakých důvodů) žalovaný považoval sporné přípojky za stavby, na něž dopadá § 110 odst. 6 stavebního zákona ve znění zákonů č. 345/2009 Sb. a č. 379/2009 Sb., k němuž se vztahovalo citované sdělení ministerstva. Podle zmíněného ustanovení platí, že „*[s]tavebník podzemních staveb podléhajících tomuto zákonu není povinen prokazovat vlastnické právo nebo právo založené smlouvou provést stavbu nebo opatření nebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo stavbě, jde-li o veřejně prospěšné stavby, které funkčně ani svou konstrukcí nesouvisí se stavbami na pozemku ani s provozem na něm a které ani jinak nemohou mít vliv na využití pozemku k účelu, pro který je určen*“. Žalovaný se však nijak nevyjádřil k tomu, zda je naplněna hypotéza tohoto ustanovení, není proto zřejmé, zda a v čem konkrétně by mělo být sdělení ministerstva pro nyní posuzovanou věc relevantní.
31. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek NSS ze dne 22. 7. 2013, č. j. 8 As 83/2012-38, který zdůraznil, že pokud je „*odůvodnění rozsudku tvořeno převážně pasážemi převzatými bez*

dalšího komentáře z rozsudku v jiné, skutkově i právně odlišné věci, aniž by krajský soud zároveň vyložil, jaký význam mají tyto převzaté závěry pro jeho rozhodnutí ve věci, je rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů“ (bod 27). Byť byl tento názor vysloven Nejvyšším správním soudem vůči rozsudku krajského soudu, lze jej obdobně vztáhnout i na odůvodnění rozhodnutí správního orgánu, a tedy i na nejasné odkazy žalovaného na rozsudek zdejšího soudu č. j. 48 A 11/2015-41 nebo sdělení ministerstva ze dne 23. 12. 2009.

32. Naopak odkaz žalovaného na rozsudek č. j. 10 As 211/2017-47 je zcela nepřiléhavý, neboť jej nelze vykládat tak, že umožňuje správním orgánům zcela rezignovat na řádné odůvodnění. Odkaz na tento rozsudek rozhodně nelze považovat za vypořádání odvolací námitky nedostatečně zjištěného skutkového stavu a nedostatečného odůvodnění ze strany stavebního úřadu.
33. S ohledem na výše popsané závažné nedostatky napadeného rozhodnutí soudu v tuto chvíli nepřisluší, aby odvolací (či žalobní) námitky vypořádal v první linii sám věcně, neboť jeho úkolem není nahrazovat činnost žalovaného jakožto odvolacího orgánu (srov. např. rozsudky NSS ze dne 27. 8. 2013, č. j. 8 Afs 58/2012-44, bod 16, ze dne 24. 9. 2014, č. j. 8 Afs 34/2013-68, bod 40, či ze dne 12. 2. 2021, č. j. 8 Azs 419/2018-60, bod 28). Pro účely dalšího řízení však soud považuje za vhodné učinit několik dílčích poznámek.
34. Řízení o odstranění stavby je řízením zahajovaným z moci úřední a je primárně na správních orgánech zjistit všechny rozhodné skutečnosti (§ 3 správního řádu), tedy mimo jiné také identifikovat osobu vlastníka stavby, neboť pouze jemu, popř. s jeho souhlasem jiné osobě, může stavební úřad nařídit odstranění stavby (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 9. 2011, č. j. 7 As 92/2011-93, nebo rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 8. 2022, č. j. 51 A 117/2020-108, bod 39).
35. Lze rovněž připomenout rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2020, č. j. 30 A 185/2018-106, který zdůraznil, že správní orgán je v řízení o odstranění stavby povinen řádně odůvodnit, proč má za to, že konkrétní osoba je vlastníkem předmětné stavby, a pokud je v řízení uplatněna námitka zpochybňující vlastnické právo účastníka řízení, správnímu orgánu nepřisluší učinit si o takové námitce vlastní úsudek. V takovém případě má nejprve vyzvat účastníky řízení, aby se ve lhůtě stanovené stavebním úřadem obrátili na civilní soud za účelem určení vlastnictví, a teprve nebude-li ve stanovené lhůtě návrh k soudu podán, může v řízení pokračovat, učinit si samostatně úsudek o této námitce a v dané věci rozhodnout (body 24 a 38).
36. Pokud se ani přes veškerou snahu nepodaří stavebnímu úřadu vlastníka stavby identifikovat, přichází v úvahu, aby nařídil odstranění stavby neznámému vlastníkovvi, a to prostřednictvím ustanovení opatrovníka (blíže viz *Sborník stanovisek veřejného ochránce práv – Odstraňování staveb II*, Brno: KVOP, 2020, str. 67, dostupný na www.ochrance.cz).
37. Druhým okruhem žalobních námitek je pak nevypořádání námitky systémové podjatosti. I v tomto bodě je třeba žalobcům přisvědčit. Žalovaný tuto odvolací námitku v napadeném rozhodnutí pouze rekapituloval, ale jakákoliv reakce na ni zcela chybí. Tuto vadu nemůže zhojit ani jeho vyjádření k žalobě, že mu není známo, že by žalobci možnosti dané § 14 odst. 3 správního řádu využili, a proto se touto námitkou nezabýval. Předně je třeba připomenout, že nedostatky správního rozhodnutí nelze napravovat až v řízení před soudem. Krom toho, není zcela srozumitelné, co tím žalovaný zamýšlel vyjádřit.

38. Měl-li žalovaný snad za to, že námitka podjatosti nebyla uplatněna včas, a proto k ní k ní podle § 14 odst. 3 věty druhé správního řádu ve znění účinném od 1. 11. 2018 (dříve odstavec 2 téhož ustanovení) nepřihlížel („*K námitce se nepřihlédne, pokud účastník řízení o důvodu vyloučení prokazatelně věděl, ale bez zbytečného odkladu námitku neuplatnil.*“), je třeba připomenout rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2013, č. j. 1 As 89/2010-152, podle kterého je třeba formulaci „*k námitce se nepřihlédne*“ vykládat tak, že „*o námitce podjatosti úřední osoby, která nebyla účastníkem řízení uplatněna bez zbytečného odkladu, se nerozhoduje samostatným usnesením. To však neznamená, že by se skutečnostmi, které jsou v ní uvedeny, neměl příslušný správní orgán vůbec zabývat.*“
39. Krom toho, žalobci v odvolání argumentovali tím, že se o důvodu (systémové) podjatosti dozvěděli až z prvostupňového rozhodnutí. Žalovaný měl proto posoudit, zda mohli mít důvod pochybovat o nepodjatosti stavebního úřadu již dříve, nebo právě až na základě prvostupňového rozhodnutí, z něhož se dozvěděli, jak se k možnému vlastnictví přípojek městysem Štěchovice stavební úřad postavil. Své úvahy pak měl žalovaný promítnout do odůvodnění napadeného rozhodnutí. S ohledem na absenci jakéhokoli odůvodnění k námitce systémové podjatosti v napadeném rozhodnutí se ani touto otázkou nemůže soud zabývat věcně.
40. Lze shrnout, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (nevypořádání odvolacích námitek) a částečně pro nesrozumitelnost (viz výše bod 31). Současně pro kategorický závěr žalovaného, že D. J., D. P., K. K. a H. B. nejsou vlastníky sporných přípojek, neobsahuje správní spis dostatečný podklad. V dalším řízení bude úkolem žalovaného, aby tyto nedostatky napravil.

V. Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

41. Soud shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
42. O náhradě nákladů řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobci měli ve věci plný úspěch, a proto soud každému z nich přiznal náhradu nákladů řízení ve výši 8 260 Kč, celkem tedy 16 520 Kč. Tato částka se skládá ze zaplacených soudních poplatků ve výši 6 000 Kč (2 x 3 000 Kč) a nákladů na zastoupení advokátem ve výši 10 520 Kč. V souladu s § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) náleží advokátovi za společné zastupování dvou osob [žalobce a) a žalobkyně b)] odměna za každou takto zastupovanou osobu snížená o 20 %. Výše odměny advokáta tak zahrnuje dva úkony právní služby po 4 960 Kč [převzetí a příprava zastoupení a sepsání žaloby podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5, § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 12 odst. 4 advokátního tarifu] a náhradu hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce žalobců není plátcem daně z přidané hodnoty. Žalovaný je tedy povinen zaplatit každému ze žalobců náhradu nákladů řízení ve výši 8 260 Kč (polovina z 16 520 Kč) ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám jejich zástupce (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 64 s. ř. s.).
43. Výrok o náhradě nákladů řízení osoby zúčastněné na řízení se opírá o § 60 odst. 5 s. ř. s. V

dané věci soud osobě zúčastněné na řízení neuložil žádnou povinnost, přičemž pro přiznání práva na náhradu jiných nákladů řízení neshledal ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 29. listopadu 2023

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
předseda senátu